

پیام هشتم، درس پنجم

روزی که اسلام کامل شد.

محمد پورگلوی - @amozesharabi9

روزی که اسلام کامل شد

۵

پیامبر خدا در کارهای کوچک و گذرا مسلمانان را بدون رهبر رها می کرد. صحیح غلط

چرا پیامبر (ص) در جنگ هایی که خودشان حضور نداشتند، چند نفر را به ترتیب به عنوان فرمانده مشخص می کردند؟

برای جلوگیری از تفرقه و سردرگمی در صورت شهادت فرمانده

۱- با ذکر دلیل بیان کنید که پیامبر (ص) امت را بعد از خود، بدون امام و رهبر رها نکرده است؟

رسول اعظم ﷺ هرگاه گروهی را برای مأموریتی به جایی می فرستاد، یکی از آنان را سرپرست گروه قرار می داد تا دچار تفرقه و سردرگمی نشوند. در جنگ هایی که خود حضور نداشت نیز چندین نفر را به ترتیب برای فرماندهی مشخص می کرد تا اگر یکی از آنها آسیب دید، نفر دیگر فرماندهی را به عهده بگیرد. حتی زمانی که برای مدت چند روز می خواست به سفر برود، فردی را تعیین می کرد تا در غیاب او به اداره امور مسلمانان بپردازد.

حالا کمی فکر کنیم؛

پیامبر خدا که در زمان حیات خود، مسلمانان را بدون راهبر و امام رها نمی کرد، آیا ممکن است وقتی که باید برای همیشه آنها را ترک کند، امت بزرگ اسلامی را بدون راهبر رها نماید و جانشینی برای خود تعیین و معرفی نماید؟

۲- تعداد مسلمانان در آخرین حج پیامبر (ص) تقریباً چند نفر و غالباً از چه کشورهایی بودند؟

مهم‌ترین پیام

صحرای حجاز لبریز از جمعیت است. بیش از صد و بیست هزار نفر! مسلمانان از مدینه، یمن، عراق و هر جای دیگر، خودشان را برای حج به مکه رسانده‌اند. این دستور پیامبر خداست که هر کس توانایی دارد، خودش را به مراسم حج برساند. در هنگام مناسک حج، چشم‌ها و گوش‌ها همه متوجه پیامبر خداست. همه می‌خواهند اعمال حج را از خود پیامبر بیاموزند.

فضای مکه تاکنون چنین حال و هوایی را به خود ندیده است. انگار همه چیز در این شهر تازگی دارد، اما آنچه از همه عجیب‌تر است، حالت خود پیامبر است. گویی نگران چیزی است، یا می‌خواهد خبر مهمی را به مردم بدهد که هنوز زمانش فرا نرسیده است...

مناسک حج تمام می‌شود و مسلمانان در کاروانی بزرگ از مکه خارج می‌شوند. چند روزی در بیابان‌های خشک و سوزان راه می‌روند تا به غدیر خم می‌رسند. جایی که مسیر کاروانیان از هم جدا می‌شود.

۳- مناسک حج یعنی چه؟

۱. مناسک حج: عبادات و اعمال مربوط به حج.

۴- با توجه به آیه زیر بیان کنید که پیامبر (ص) مأمور ابلاغ چه دستوری از سوی خداوند به مردم بودند؟

در این هنگام جبرئیل امین نازل می‌شود :

۵- بر اساس آیه : "یا ایها الرسول ... بیان کنید در چه صورت رسالت پیامبر (ص) ناتمام می‌ماند؟

ای پیامبر،

یا أَيُّهَا الرَّسُولُ

آنچه را از طرف پروردگارت بر تو

بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ

نازل شده است، [به مردم] برسان!

و اگر چنین نکنی،

وَ إِنْ لَمْ تَفْعَلْ

رسالت او را انجام نداده‌ای!

فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ

و خداوند تو را از [خطرات احتمالی] مردم، نگاه می‌دارد.

وَ اللَّهُ يَعْصِيكَ مِنَ النَّاسِ

إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ^۱ آری خداوند، کافران را هدایت نمی‌کند.

۶- بنابر آیه ی " ... إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ" بیان کنید که هدایت خداوند شامل چه

کسانی نمی‌شود؟

۱. سوره مائده، آیه ۶۷.

۷- چرا پیامبر (ص) در ابلاغ پیام خداوند به مردم نگران بود؟

این چه خبری است که این قدر اهمیت دارد؟ پیامبر خدا بیست و سه سال، با سختی و مشقت تلاش کرد تا دین خدا را بدون هیچ کم و کاستی به مردم برساند. و در این راه، نزدیک‌ترین عزیزان و یارانش را از دست داد، شکنجه‌ها و تنهایی‌ها را تحمل کرد، محاصره شد، گرسنگی کشید و بارها جهاد کرد و مجروح شد. حالا این چه پیامی است که اگر آن را به مردم نرساند، زحمت‌های تمام این سال‌هایش به هدر می‌رود؟ این همان خبر مهمی است که مدت‌هاست ایشان را نگران کرده است. او نگران بود مبادا عده‌ای از مردم از سر لجاجت، از این دستور خدا سرپیچی کنند و گمراه شوند. اما اکنون که فرشته وحی دستور خداوند را به ایشان می‌رساند، دیگر نگرانی‌اش برطرف می‌شود. رسول خدا دستور می‌دهد همه کاروانیان از شترها پیاده شوند!

«صبر می‌کنیم تا کسانی که عقب‌ترند به ما برسند. به آنان که جلو رفته‌اند نیز بگویید همه برگردند!»

مسلمانان با تعجب به یکدیگر نگاه می‌کنند؛ همه می‌دانند که مسئله مهمی پیش آمده است، ولی کسی نمی‌داند چه موضوعی؟

نزدیک ظهر است و هوا بسیار گرم؛ زیر آفتاب سوزان حجاز، عده‌ای عباهاشان را به سر کشیده‌اند و عده‌ای دیگر به سایه شترها پناه برده‌اند.

هنگام نماز فرا می‌رسد و پیامبر خدا به نماز می‌ایستد. مسلمانان نیز همگی به ایشان اقتدا می‌کنند و نماز را به جماعت می‌خوانند.

نماز تمام می‌شود و رسول خدا روی مکان بلندی می‌ایستد. سکوت همه جا را فرا می‌گیرد و چشم‌های هزاران مسلمان به لب‌های پیامبر دوخته می‌شود... «ای مردم، مرگ برای هر انسانی حتمی است و من نیز مانند دیگر انسان‌ها خواهم مرد. بدانید که من و شما همگی در برابر خداوند و دین مسئولیم. من به وظیفه خود عمل کردم و پیام‌های خدا را به شما رساندم و شما را راهنمایی کردم. **۸- حدیث ثقلین را توضیح دهید.**

ای مردم، خداوند به من خبر داده است که مرگم نزدیک است. او مرا به سوی خویش دعوت کرده است و من خیلی زود به سوی او خواهم شتافت. پس با شما وداع می‌کنم و برایتان وصیت مهمی دارم. ای مردم، من از میان شما می‌روم و دو چیز گرانبها را در میان شما باقی می‌گذارم؛ تا وقتی به آن دو پناه ببرید گمراه نخواهید شد. یکی کتاب خدا و دیگری عترت و اهل بیتم؛ این دو هرگز از هم جدا نخواهند شد تا آن هنگام که در کنار چشمه کوثر به من ملحق شوند؛ پس خوب مراقب باشید که پس از

۱۰- پیامبر اکرم در روز غدیر درباره ی حضرت علی علیه السلام چه فرمود ایشان را به چه به مقامی منصوب نمود؟

من با این دو چگونه رفتار می کنید».

سخن پیامبر که به اینجا می رسد، علی بن ابی طالب علیه السلام را نزد خویش فرا می خواند. دست او را می گیرد و می فرماید:

«ای مردم، تاکنون سرپرستی و رهبری شما به عهده من بوده است. آیا من از سوی خدا رهبر و صاحب اختیار شما نبودم؟ آیا من ولی و راهبر شما نبودم؟»

همه جواب می دهند: بله ای رسول خدا، تو پیشوا، ولی و صاحب اختیار ما بوده ای.

در این هنگام پیامبر رحمت، دست علی علیه السلام را بالا می آورد و با صدایی بلند و رسا می فرماید:

«آگاه باشید، هرکس که من ولی و صاحب اختیار او بوده ام، هم اکنون

این علی سرپرست و ولی اوست. خداوندا، هرکس ولایت علی را

پذیرفت، تو نیز او را تحت سرپرستی و ولایت خویش قرار بده؛

خدایا، یاران علی را یاری کن و با دشمنان علی دشمن باش.»^۱

در میان آن جمعیت انبوه، چند نفر سخنان پیامبر را جمله به جمله و با صدای بلند تکرار می کنند تا

فرمایش ایشان به کسانی که دورتر نشسته اند نیز برسد.

رسول اکرم در پایان سخنانشان می فرماید:

« آیا این پیام خداوند را به شما رساندم؟»

مردم می گویند: بله ای رسول خدا.

رسول خدا صلی الله علیه و آله می فرماید:

« پس حاضران، این پیام را به غایبان نیز برسانند.»

سخنان ایشان که تمام می شود، مسلمانان گروه گروه پیش می آیند و این افتخار بزرگ را به امیر مؤمنان

تبریک می گویند. اصحاب پیامبر پیشاپیش بقیه مسلمانان، ولایت حضرت علی علیه السلام را به ایشان تبریک

می گویند و او را مولای خود می نامند.

دیگر نشانه ای از نگرانی در چهره پیامبر خدا دیده نمی شد. او این پیام مهم الهی را در حضور ده ها

هزار نفر برای مردم بیان کرده است تا برای هیچ کس تردیدی در جانشینی حضرت علی علیه السلام باقی نماند.

هنوز جمعیت از اطراف علی علیه السلام پراکنده نشده اند که فرشته وحی، آیه دیگری را برای پیامبر

می آورد:

۱۱- چه زمانی در غدیر خم دیگر نشانه ای از نگرانی در چهره پیامبر (ص) دیده نمی شد؟

۱. بحار الانوار، ج ۳۷، ص ۱۰۸ تا ۲۵۱.

۱۲- آیه ی زیر چه مفهومی را بیان می کند؟

۱۳- چه زمانی دین از طرف خدا برای مسلمانان کامل شد؟ امروز،

... الْيَوْمَ

يَسِّرَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ
فَلَا تَخْشَوْهُمْ
وَ اَخْشَوْنِ
الْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ
وَ اَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي
وَ رَضِيْتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِينًا.^۱

کافران از [نابودی] دین شما مأیوس شده اند.
پس از ایشان مترسید
و از [مخالفت با] من بترسید!
امروز، دین شما را برایتان کامل کردم،
و نعمت خود را بر شما تمام گردانیدم،
و اسلام را برای شما به عنوان آیین [جاویدان] برگزیدم.

این واقعه را تمام دانشمندان مسلمان در کتاب‌های مهم حدیثی و تاریخی خود ذکر کرده‌اند، به گونه‌ای که برای هیچ مسلمانی (شیعه و سنی) تردیدی در اصل این ماجرا و سخنان پیامبر اکرم وجود نداشته و ندارد. **۱۴- واقعه ای که تمام دانشمندان مسلمان در کتابهای مهم حدیثی و تاریخی خود ذکر کرده اند نام دارد.**

۱۵- در ماجرای غدیر انتخاب حضرت علی علیه السلام به عنوان

بهترین انتخاب

جانشین پیامبر (ص) با انتخاب و معرفی چه کسی انجام شد؟

در ماجرای غدیر، انتخاب حضرت علی علیه السلام برای جانشینی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله توسط خود خداوند انجام شد و جبرئیل امین نیز آن را به اطلاع پیامبر خدا رساند.

حالا اگر این انتخاب توسط خداوند انجام نمی‌گرفت، و قرار بود پیامبر، خودش کسی را برای این کار مهم انتخاب کند، چه کسی شایستگی این جانشینی را داشت؟

بی‌تردید شایسته‌ترین فرد برای رهبری و هدایت مردم کسی بود که آگاه‌ترین مردم به قرآن و احکام الهی باشد^۲ و تمام احکام الهی را از رسول خدا فرا گرفته باشد و این فرد کسی جز امیرالمؤمنین

علی بن ابی طالب علیه السلام نبود. **۱۶- چه زمانی در غدیر خم دیگر نشانه‌ای از نگرانی در وجود پیامبر (ص) دیده نمی شد؟**

جانشینی حضرت علی علیه السلام در روز غدیر، موجب ناامیدی کامل مشرکان و منافقان شد. آنها

تصور می‌کردند چون پیامبر خدا پسری ندارد، کسی بعد از او نمی‌تواند رهبری مردم را بر عهده بگیرد، و

با وفاتش دین اسلام نیز به فراموشی سپرده خواهد شد. اما جانشینی امیرمؤمنان به جای پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

در غدیر خم، تمام آرزوهای بوج آنان را بر باد داد.

۱۷- چرا در غدیر خم مشرکان و منافقان از نابودی دین اسلام ناامید شدند؟

۱. سوره مائده، آیه ۲. ۲. در کتاب‌های دانشمندان شیعه و سنی می‌بینیم که اصحاب پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله همگی اعتراف می‌کردند که داناترین همه آنها حضرت علی علیه السلام است.

مهم بودن و با ارزش بودن این روز و معرفی امام علی (ع) به عنوان جانشین به حق بعد از خود به مردم و مایوس کردن دشمنان اسلام و مسلمین آنچنان که خداوند فرمودند: (امروز، کافران از (نابودی) دین شما مأیوس شدند. پس از ایشان مترسید و از (مخالفت) با من بترسید! امروز، دین شما را کامل کردم و نعمت خود را بر شما تمام کردم و اسلام را به عنوان آیین (جاودان) شما برگزیدم. ● فعالیت کلاسی

کمی به ماجرای غدیر و سخنان رسول خدا ﷺ در این روز فکر کنید! اعمال حج تمام شده است و مسلمانان مشتاقانه در انتظار بازگشت به شهرها و دیدار خانواده‌های خود هستند. برخی از آنها که از مناطق دورتر به مکه آمده‌اند، ماه‌هاست که از خانه و خانواده‌هایشان بی‌خبرند. در چنین شرایطی رسول خدا ناگهان صد و بیست هزار نفر را در بین راه متوقف می‌کند. آنان که جلو رفته‌اند باید برگردند و آنان که عقب مانده‌اند باید برسند. در بیابانی سوزان برایشان سخن می‌گوید و از آنها می‌خواهد همه آنچه را شنیده‌اند برای بقیه مسلمانان بازگو کنند. به نظر شما این همه تأکید نشانه چیست؟ با کمک دبیر محترم، درباره این پرسش در کلاس گفت‌وگو کنید.

- ۱- پیامبر اکرم ﷺ، در روز غدیر خم، درباره امیرالمؤمنین ﷺ چه فرمود و ایشان را به چه مقامی منصوب کرد؟
- ۲- چرا در روز غدیر خم، کافران و منافقان از نابودی اسلام ناامید شدند؟
- ۳- چرا بعد از پیامبر خدا تنها امیرمؤمنان ﷺ شایسته رهبری بر مسلمانان بودند؟

۱- «آگاه باشید، هرکس که من ولی و صاحب اختیار او بوده‌ام، هم اکنون این علی سرپرست و ولی اوست. خداوند! هرکس ولایت علی را پذیرفت، تو نیز او را تحت سرپرستی و ولایت خویش قرار بده، خدایا، یاران علی را یاری کن و با دشمنان علی دشمن باش.» - به مقام ولایت

۲- آنها تصور می‌کردند چون پیامبر خدا پسری ندارد، کسی بعد از او کارهایش را ادامه نخواهد داد و با وفاتش دین اسلام نیز به فراموشی سپرده خواهد شد. اما جانشینی امیرمؤمنان به جای پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در غدیر خم، تمام آرزوهای پوچ آنان را بر باد داد.

۳- بی تردید شایسته‌ترین فرد برای رهبری و هدایت مردم کسی بود که آگاه‌ترین مردم به قرآن و احکام الهی باشد و تمام احکام الهی را از رسول خدا فرا گرفته باشد و این فرد به جز امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب علیه السلام شخص دیگری نبود.